

Cap a una sortida sostenible de la crisi: més cultura i més ciència

Publicat per [Interacció](#) [1] el 29/04/2021 - 08:00

Tot i que els impactes de pandèmia de la Covid-19 segueixen definint la greu situació per la qual passa la cultura, l'actualitat cultural es fa cada vegada més ressò de les **receptes per sortir d'aquesta crisi**. Ho hem anat veient a la Comunitat Virtual i, també, a les publicacions que hem anat compartint al [canal d'Interacció a Facebook](#) [2] durant els darrers mesos. Avui, us en portem un resum perquè no se us escapi.

No hi ha dubtes que la sortida de la crisi per a la cultura estarà marcada pels valors de la **sostenibilitat, l'acció climàtica i una presència transversal** en els diversos àmbits de les polítiques a escala europea, però també locals. L'estratègia europea de recuperació, o **Nova Bauhaus Europea**, i la declaració de 2021 com a **Any de l'Economia Creativa** per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides apunten en aquesta direcció.

Amb tot, **la comunitat cultural europea**, un fort moviment que aplega més de 110 xarxes d'agents culturals, ha alçat la seva veu per reclamar un mínim **del 2% dels fons de recuperació per a la cultura** i un espai com a dimensió prioritària en el pensament polític europeu, més enllà de declaracions públiques que acabin en paper mullar. El sector sap de què parla.

En aquest context, les **relacions entre art, cultura, ciència i tecnologia** semblen **més vives que mai**. Reflex d'això són els diversos articles que, de nou, recalquen com aquests dos grans blocs sumen quan treballen colze a colze, des de l'horizontalitat. I tant que estan vives!

Barnés, J. (2021, 28 febrer). [Més socials, més oberts, més compromesos. Museus a l'era post covid](#) [3]. *Temps de les Arts* <https://bit.ly/3vpg959> [4]

L'autora analitza i reflexiona entorn del nou escenari a partir de 10 projectes (entre els quals trobem el MACBA, el Museu Picasso, la Fundació Joan Miró o, inclús, l'Institut Català de la Salut) que sintetitzen un any d'excepcionalitat a la vida dels museus, en el qual **han entrat en joc les plataformes digitals**, l'ús de les **xarxes socials en clau participativa** i la promoció de **projectes educatius de proximitat**.

L'article destaca el caràcter creatiu dels equips d'uns museus que han esdevingut més socials i més reflexius: "Malgrat que les partides pressupostàries de què disposen els equipaments han contribuït a l'èxit o no dels programes desplegats, els resultats globals han vingut determinats, fonamentalment, pel posicionament de la direcció i també per la capacitat creativa de l'equip humà."

Recuperarart-19, iniciativa de l'Institut Català de la Salut i del Departament de Cultura

Belfiore, E. (2021, 17 febrer). [A moral failure in cultural policy](#) [5]. *Arts Professional* <https://bit.ly/3gKd8rX> [6]

Les organitzacions artístiques compromeses socialment sovint són aquelles que es beneficien d'una part molt petita del **pastís del finançament de les arts**, que va essencialment destinats a grans organitzacions establertes, recolzades pel sistema i basades en grans equipaments. Aquest és el punt de partida de la magnífica crítica sobre **l'explotació sistèmica als artistes** que realitzen projectes artístics participatius, "un fracàs moral en la política cultural" inacceptable per a Eleonora Belfiore.

L'autora denuncia aquesta explotació molt estesa en el sistema cultural i recalca, però, que els costos als quals han de fer front els artistes que desenvolupen projectes socials és més elevat que la pèrdua financera, car responen a les necessitats psicològiques i pràctiques d'uns participants que han estat sovint marginalitzats per les estructures institucionals. "De qui és la responsabilitat d'impulsar el canvi que tant necessitem?"

Bonito, E. Pavi?, K, i Zerhouni, C. M. (2021, 5 gener). [Evaluation: Actors, Values, and Metrics](#) [7]. *Reshape* <https://bit.ly/3xG3s8a> [8]

Publicada i dissenyada en el marc del projecte europeu RESHAPE, aquesta metodologia examina les maneres, valors, mètodes i mètriques d'avaluació amb l'objectiu de desenvolupar **pràctiques d'avaluació més orgàniques i bottom-up**.

El model proposa un intuïtiu sistema de preguntes sobre aspectes culturals, mediambientals, socials i financers, en format de fitxes imprimibles, que faciliten la recollida de respostes. RESHAPE és un projecte de recerca col·laborativa i desenvolupament que proposa instruments per fer la transició cap a un ecosistema artístic alternatiu i més just, unificant iniciatives europees i del sud mediterrani.

Club Innovació i Cultura CLIC França. (2021, 17 març). [«Culture Restart » : quand le public britannique imagine la réouverture des lieux culturels et ses futurs comportements](#) [9]. CLIC França <https://bit.ly/3aMR6RH> [10]

El programa "Culture Restart" recopila, des del mes d'octubre de 2020, dades **sobre els comportaments i actituds del públic** britànic envers els programes culturals **durant la pandèmia** i presenta les seves conclusions "perquè les organitzacions culturals puguin respondre millor, fer estratègies i millorar durant i després de la pandèmia".

A més, "Culture Restart" ofereix [una caixa d'eines](#) [11] per ajudar les organitzacions culturals a respondre en directe als visitants, per generar més confiança entre els públics i resoldre ràpidament els possibles malestars sorgits durant la visita.

Cultural Adaptations (2021, 5 març). [Embedded Artist Projects for Adaptation: toolkit launched for cultural organisations planning for a climate changed future](#) [12] <https://bit.ly/3nriYQB> [13]

El projecte europeu Cultural Adaptions, l'objectiu del qual és explorar formes creatives i innovadores per adaptar-nos i **fer front als reptes lligats al canvi climàtic**, ha llançat una caixa d'eines anomenada "Embedded Artist Project" destinada a organitzacions culturals, artistes i agents municipals implicats en estratègies d'adaptació al canvi climàtic, que posa el **focus en els processos** que combinen competències d'actors artístics i no artístics per abordar diversos reptes de la societat.

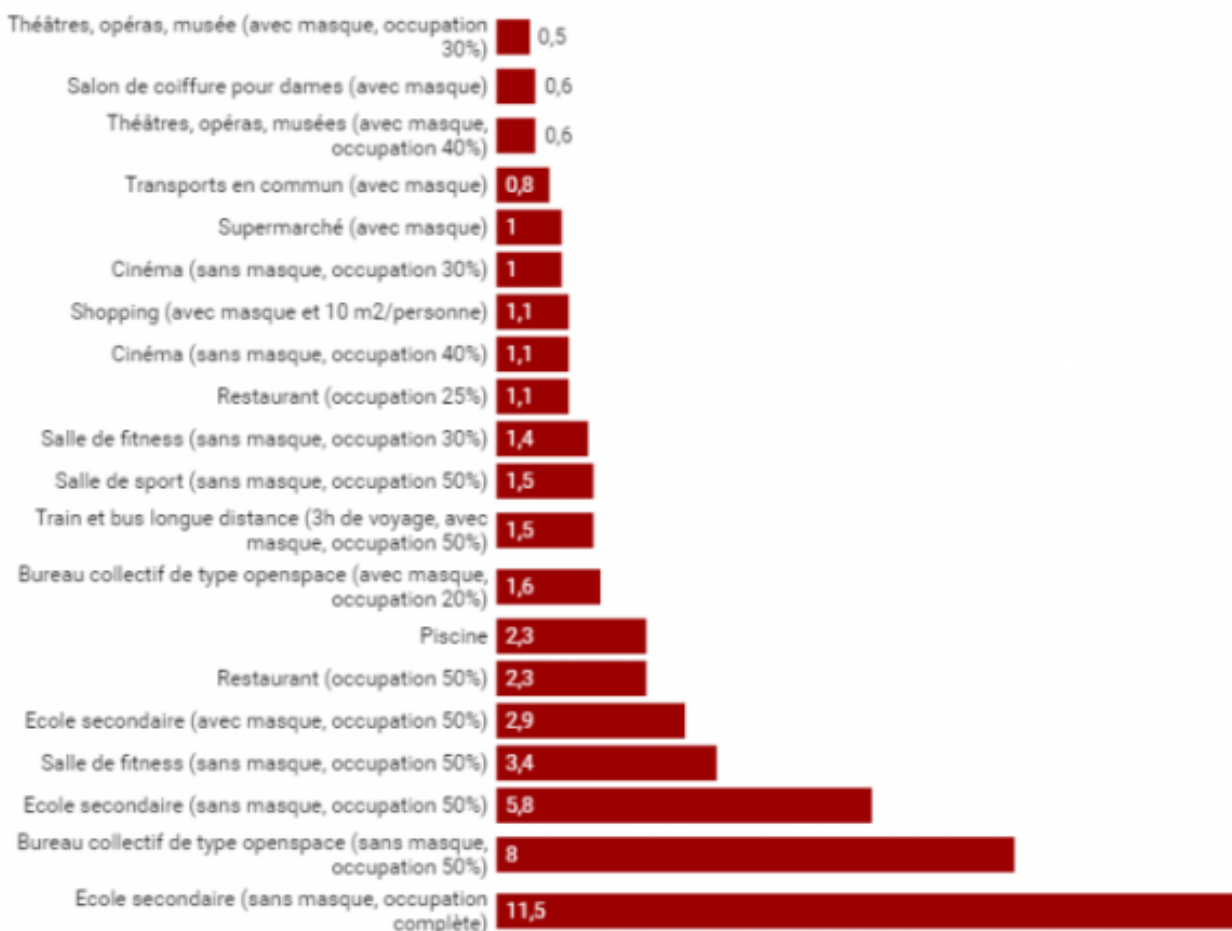
Aquesta caixa d'eines acompanya al desenvolupament i realització de nous projectes artístics que cerquen impulsar el compromís de la societat amb l'acció climàtica, crear productes o serveis que ajudin altres agents a fer front al canvi climàtic, desafiar les percepcions que actuen com a barrera per a l'adaptació o involucrar noves audiències en aquest procés d'adaptació.

Danhier, A. (2021, 18 febrer). [Coronavirus : Les lieux culturels sont les lieux publics où le risque de contamination est le plus faible, selon une étude allemande](#) [14]. *RTBF* <https://bit.ly/3dZjLFb> [15]

En un nou estudi, l'Institut Hermann-Rietschel de Berlín es va proposar quantificar i comparar els riscos de contaminació per aerosols en diferents llocs públics. Les seves conclusions són: **els teatres, sales de concerts i museus** que respecten les normatives sanitàries habituals **semblen ser els llocs més segurs** de la llista, entre els quals figuren supermercats, oficines i escoles secundàries amb ocupacions reduïdes.

Segons els responsables de l'estudi, es tracta dels únics espais públics analitzats on els participants estan en silenci. A més, respectar les distàncies físiques en aquests espais és bastant senzill, així com limitar la circulació dels assistents durant els espectacles. Quant als artistes, destaquen la facilitat per controlar el risc via tests ràpids. Una crida a la reobertura dels espais culturals de forma segura.

Risque de contamination dans les lieux culturels (R=1 dans les supermarchés)

Risc de contaminació en espais culturals

Dowlen, R. (2021, 3 març). [Research digest: Training and development of healthcare students](#) [16]. *Centre for Cultural Value* <https://bit.ly/3vDHmkX> [17]

Aquest treball, dut a terme des d'abril de 2020 i actualitzat en març de 2021, demostra que cada vegada són més les organitzacions i professionals de la cultura que treballen amb els **estudiants de sanitat** per ajudar-los a desenvolupar la seva tasca més enllà de les habilitats clíniques.

El resum de recerca recull proves que mostren el valor dels programes culturals per ajudar els estudiants d'àmbits sanitaris una millor comprensió de les experiències i perspectives dels pacients.

Editorial. (2021, 24 febrer). [Collaborations with artists go beyond communicating the science](#) [18]. *Nature*

<https://www.nature.com/articles/d41586-021-00469-2> [19]

Les col·laboracions amb artistes van més enllà de comunicar la ciència. Segons els resultats d'una enquesta de la revista *Nature*, els científics i els artistes estan treballant junts com mai abans i apunta que les aliances són més

valuoses quan els científics i els artistes tenen una participació compartida en un projecte, són capaços de dissenyar-lo conjuntament i poden criticar el treball de cadascun.

Els científics troben en els artistes visuals i dissenyadors **el suport que necessiten per comunicar el seu treball a noves audiències** i per establir connexions emocionals que milloren l'aprenentatge. Aquestes relacions, però, també s'estableixen en l'ordre invers, com il·lustra aquest article amb l'experiència de Les Quatre Estacions de Vivaldi a l'Orquestra Simfònica de Sydney.

Centerbeam: instal·lació d'art-ciència icònica al MIT, 1977. Dietmar Löhrl/CAVS Special Collection, MIT

Federación Internacional de Coaliciones para la Diversidad Cultural (FICDC). [20] (2021). [Convención 2005 de la Unesco para la diversidad de las expresiones culturales](#) [20]

<https://formacion2020.ficdc.org/> [21]

L'IFCCD llança un lloc web en castellà amb tots els materials de la formació "**Convención 2005 de la Unesco para la diversidad de las expresiones culturales: una herramienta para el sector cultural latinoamericano**".

El lloc web reuneix els vídeos amb cadascuna de les sessions, ofereix les diapositives dels experts, entre els quals trobem a Jordi Baltà i Jordi Pascual, i permet aprofundir en els temes tractats amb tot un seguit de lectures.

Garcia, B. (2021) [My essential reads: cultural value and evaluation](#) [22]. *Centre de Valor Cultural* <https://bit.ly/2RZzCLh> [23]

Pensant en mètodes d'avaluació i impacte i en com reflectir de la millor manera el valor cultural? Com ha evolucionat l'avaluació cultural? Per què alguns mètodes han estat més dominants que d'altres? Beatriz Garcia recomana **cinc lectures essencials** per aprofundir en els diversos **mètodes d'avaluació i impacte**.

Segons indica l'experta en polítiques culturals, seguim debatent sobre els millors mètodes d'avaluació, intentant trobar un equilibri entre avaluacions sòlides, accessibles i uns marcs d'avaluació holístics, unes qüestions que tot i no ser noves, cal avançar en la defensa de tècniques d'avaluació complementàries que comptin amb **marcs d'avaluació més qualitius i creatius**.

Gombault, A. i Ourahmoune, N. (2021, 4 març). [Debate: France, the nation where culture was left behind](#) [24]. *The Conversation France* <https://bit.ly/2PtGAY6> [25]

A excepció de llibreries i galeries d'art – considerades com a comerços – la cultura roman tancada a França: el govern francès, bressol de l'*exception culturelle* ja prioritzat només els sectors "essencials" durant la pandèmia Covid-19, ignora la importància de la cultura i els béns culturals.

Aquest article, aparegut a The Conversation, repassa les errades de l'Elisi que han dut a professionals de la cultura i les arts a rebel·lar-se contra les decisions del govern davant la manca d'interlocució amb el sector. "**Destruir la cultura en nom de la salut pública i l'economia és absurd**, sobretot sabent que la cultura està profundament arrelada en ambdues".

Protesta a la façana del Teatre Olympia de Paris. Philippe Dufreigne/Twitter

Gomea Hernández, R. (2021, 7 març). [European museums and digital initiatives. A case study.](#) [26] *The Digital heritage Education* <https://bit.ly/3aJktnO> [27]

Aquest estudi de cas analitza les correlacions entre **les iniciatives digitals de 49 museus nacionals europeus** i la seva ubicació geogràfica, la tipologia de museu, tipus d'activitats educatives i d'audiències. Aquesta selecció de museus es deu al fet que compten amb un gran pressupost i personal educatiu, per la qual cosa haurien de ser més innovadors i referents per a altres museus petits i mitjans del seu entorn.

D'aquesta recerca es desprèn la **manca de recursos digitals i d'activitats** presencials i digitals **adreçades al públic juvenil**. La seva distribució geogràfica determina si els museus estan més o menys desenvolupats digitalment, amb els països nòrdics i altres potències econòmiques, al capdavant, amb una major diversitat de recursos digitals i més pressupostos destinats als departaments educacionals.

Henderson, M. (2021, 1 febrer). [Creativity is the answer we've been looking for – now is the time to embrace and invest in it](#) [28]. *United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)* <https://bit.ly/3vr8fZ3> [29]

Amb l'anunci formal de **l'Any de l'Economia Creativa per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides per al 2021?**, l'economia creativa és reconeguda com una força pel desenvolupament econòmic mitjançant el comerç de béns i serveis creatius.

El creixement que caracteritzava les indústries culturals i creatives abans de l'arribada de la pandèmia és un element que s'ha d'incentivar per sortir de la crisi amb més inversions. Els rendiments de l'economia creativa responen a necessitats socials, culturals, d'innovació i econòmics que ajudaran a atènyer els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) per al 2030.

Larios, P. (2021, 17 març). [Trouble Afoot in Montpellier: Nicolas Bourriaud on Museum Politics.](#) [30] Frieze <https://bit.ly/3vDKqgX> [31]

Interessant entrevista de Pablo Larios a Nicolás Bourriaud sobre nous reptes dels museus i les pràctiques artístiques, la importància de l'experiència i els impactes de l'Antropocè en les nostres formes de representar i pensar el món.

Per a Bourriaud, la sortida de la crisi de la Covid-19 passa perquè **els museus trobin la seva pròpia veu**, més enllà de la narrativa històrica dominant fins ara, per oferir quelcom únic on la narrativa de cada museu sigui crucial: "els museus avançaran cap a una *editorialització* més elaborada dels seus continguts i programes".

Martinell, A (2021, 21 febrer). [Desde el confinamiento 3. Reflexionar sobre cómo afecta la crisis del Covid19 a la cultura y a la gestión cultural requiere de un análisis riguroso](#) [32]. Facebook. <https://bit.ly/3sWccDn> [33]

Tot i que fa molt de temps que parlem de globalització, la pandèmia ens ha presentat una problemàtica, que per la seva extensió ha afectat totes les societats per igual i les solucions s'han de buscar globalment per mitjà de la **cooperació internacional**. De la mateixa manera s'han evidenciat noves desigualtats a les existents.

Alfons Martinell signa aquest article en el qual reclama un procés de reformulació de les polítiques culturals que situï el seu focus més enllà de l'oferta cultural, per entendre la cultura com un dret dins dels drets fonamentals, afrontant la **deconstrucció dels principis tradicionals** per adequar-s'hi a la realitat actual. L'autor llança una sèrie de reflexions, en clau de possibles propostes, que aborden aspectes com les desigualtats, la sostenibilitat o les relacions entre el fet local i el fet global.

Molina, M. (2021, 20 març). ["Europa se arriesga a ser una colonia digital de EE.UU. y China". Entrevista a Francesca Bria, consejera de la Nueva Bauhaus europea](#) [34]. *La Vanguardia* <https://bit.ly/3dVQb3g> [35]

"La cultura es una de las fuentes de innovación revolucionaria más prometedoras de hoy. Personalmente encuentro inspiradora la intersección de la ciencia, la tecnología, las artes y la cultura". **Francesca Bria**, consellera externa de la Nova Bauhaus Europea i ex cap Digital de Barcelona, desgrana el potencial per a Europa de **l'humanisme tecnològic i la sobirania digital**, en la qual Barcelona és avui un referent.

En aquesta entrevista, Bria destaca el caràcter conciliador d'Europa respecte a les altres potències mundials, el que ha servit per plantejar solucions i experiments en una "tercera via" que obre moltes possibilitats per a una recuperació de la pandèmia basada en la democràcia i la sostenibilitat.

Mura. G. (2021, 29 gener). [En Italie, du théâtre livré à domicile, "une forme de désobéissance civile"](#) [36]. *Télérama* <https://bit.ly/3xplMIP> [37]

Com si es tractessin de *riders*, dues actrius italianes, Roberta Paolini i Marica Mastromarino, han obert el seu "Teatro Delivery", **una resposta artística i política al tancament dels teatres**. Com expliquen en aquesta entrevista, es tracta d'una solució a la crisi i desesperació ocasionada per un confinament que va aturar els espectacles que tenien previstos i la seva capacitat creativa.

El Teatro Delivery proposa tres menús diferents, amb diverses peces teatrals de petit format i d'una durada d'uns trenta minuts, però també accepten propostes del públic. Un sistema que funciona i on el boca-orella ha tingut un paper fonamental per mantenir l'activitat artística d'aquest duet.

Roberta Paolini i Marica Mastromarino, del "Teatro Delivery". Elisabetta Cociani

Òmnium Cultural (2021, 23 març). [Diàlegs de País: Per fer de la cultura un pilar fonamental](#) [38].
YouTube. <https://youtu.be/> [39]

Com es pot millorar i democratitzar l'accés a la cultura? Quina importància hi té el paper de l'educació? Com podem pal·liar el desequilibri territorial d'oferta i d'infraestructures culturals? Com es poden fomentar les xarxes de creació i internacionalització? El debat "**Per fer de la cultura un pilar fonamental**", organitzat per Òmnium Cultural, presenta una reflexió sobre el present i el futur de la cultura a Catalunya.

El debat, que ha comptat amb la participació de la directora del CCCB, Judit Carrera, el director del Programa de Gestió Cultural de la UB, Lluís Bonet, l'editora de Club Editor, Maria Bohigas, i l'escriptor i advocat Jordi Cabré, recull moltes idees, bons diagnòstics, anàlisis suggeridores des del coneixement d'experiències i plantejaments estratègics.

Ruiz, X i Reyes, M. (2021, 10 març). [La intersección entre arte y ciencia en el mundo post-pandémico](#) [40]. *El País Planeta Futuro* <https://bit.ly/32Y3s54> [41]

La intersección entre arte y ciencia en el mundo post-pandémico. "Las mejores ideas surgen de la colaboración y el intercambio: cuando las disciplinas se desbordan, las fronteras se borran y se enciende la chispa de la innovación".

“**Les millors idees sorgeixen de la col·laboració i l'intercanvi**: quan les disciplines es desborden, les fronteres s'esborren i s'encén l'espurna de la innovació”. Xavier Ruiz i Manuela Reyes, de la Unitat de Creativitat i Cultura del Banc Interamericà de Desenvolupament (BID) parlen en aquest article de la intersecció entre art i ciència com a revulsiu per a un món post-pandèmic.

Els autors parteixen de l'anunci de la creació de l'Artech Hub de Barcelona – que promou la relació transversal dels àmbits artístics i científico-tècnics – per analitzar com una regió amb tant de potencial com Amèrica Latina i el Carib podrien beneficiar-se d'aquestes dinàmiques. L'article repassa diverses experiències dutes a terme a l'altra banda de l'Atlàntic.

[Secure a future for cultural life in Europe.](#) [42] (2021, 19 març). Culture Action Europe <https://bit.ly/3vtBGJQ> [43]

La comunitat cultural europea, de la qual formen part més de 110 xarxes paneuropees, fa una crida per assegurar un futur per a la cultura i la vida cultural a Europa. El #CulturalDealEU exigeix que la cultura estigui present en cadascun dels plans nacionals de recuperació i resiliència i que es dediqui **un mínim del 2% dels fons de recuperació per a la cultura**.

Tere Badia, secretària general de Culture Action Europe, reclama que “és fonamental que la cultura tingui un lloc central en els plans nacionals de recuperació, amb un pressupost específic per reactivar el sector. Ara és el moment d'aplicar mesures efectives per evitar un desert post-pandèmic en l'ecosistema cultural i incorporar **la cultura com a una dimensió prioritària en el pensament polític de la UE** i en l'assignació de fons”.

**Devote at least
2% of the EU Recovery
plan to culture**

#CulturalDealEU

Campanya #CulturalDealEU

UPF.BSM. (2021, 10 març). [Tatiana Kourochkina "Quan art i ciència s'ajunten, es pot conscienciar més gent sobre la crisi mediambiental"](#) [44] <https://bit.ly/3dYtpYL> [45]

Les pràctiques artístic-científiques aborden la sostenibilitat i la conscienciació mediambiental de manera que ajuden a una major difusió i comprensió de les problemàtiques.

En aquesta entrevista amb Tatiana Kourochkina, cofundadora i directora de la Fundació d'Arte i Ciència Quo Artis, es posa en relleu l'important **rol de l'art com a divulgador de la ciència**: “per a moltes persones, un projecte artístic basat en dades científiques pot ser més eloqüent que una publicació científica”.

Voices of Culture (2021). [Culture and the United Nations Sustainable Development Goals. Challenges and opportunities. Brainstorming report](#) [46]. Comissió Europea. <https://bit.ly/3t8AyKL> [47]

L'Informe “**La Cultura i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides: reptes i oportunitats**” és el resultat de les reunions de pluja d'idees organitzades per Voices Of Culture per permetre el debat entre la Comissió Europea i el sector cultural, representat per un grup d'experts professionals.

Davant la inexistència d'un Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) dedicat a cultura, el focus de la pluja d'idees se centra en quatre objectius específics: l'ODS4 sobre educació de qualitat, l'ODS8 sobre treball digne i creixement econòmic, l'ODS11 sobre ciutats i comunitats sostenibles i l'ODS 13 sobre la lluita contra el canvi climàtic.

Categories: Article

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: cultura i sostenibilitat

- [48]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2021/04/face-marc>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://www.facebook.com/interaccio/>

[3] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1714672628703763>

[4] <https://bit.ly/3vp959>

[5] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1698377636999929>

[6] <https://bit.ly/3gKd8rX>

[7] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1716845258486500>

[8] <https://bit.ly/3xG3s8a>

[9] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1716693481835011>

[10] <https://bit.ly/3aMR6RH>

[11] <https://www.indigo-ltd.com/culture-restart-toolkit>

- [12] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1704180706419622>
- [13] <https://bit.ly/3nriYQB>
- [14] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1708368746000818>
- [15] <https://bit.ly/3dZjLFb>
- [16] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1715864401917919>
- [17] <https://bit.ly/3vDHmkX>
- [18] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1714628868708139>
- [19] <https://www.nature.com/articles/d41586-021-00469-2>
- [20] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1716673731836986>
- [21] <https://formacion2020.ficdc.org/>
- [22] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1704761746361518>
- [23] <https://bit.ly/2RZzCLh>
- [24] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1704105719760454>
- [25] <https://bit.ly/2PtGAY6>
- [26] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1714409138730112>
- [27] <https://bit.ly/3aJktnO>
- [28] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1701106513393708>
- [29] <https://bit.ly/3vr8fZ3>
- [30] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1716829038488122>
- [31] <https://bit.ly/3vDKqgX>
- [32] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1714555188715507>
- [33] <https://bit.ly/3sWccDn>
- [34] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1714403892063970>
- [35] <https://bit.ly/3dVQb3g>
- [36] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1713838158787210>
- [37] <https://bit.ly/3xplMIP>
- [38] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1715178811986478>
- [39] <https://youtu.be/>
- [40] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1708357602668599>
- [41] <https://bit.ly/32Y3s54>
- [42] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1714508418720184>
- [43] <https://bit.ly/3vtBGJQ>
- [44] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1708424872661872>
- [45] <https://bit.ly/3dYtpYL>
- [46] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/1706157866221906>
- [47] <https://bit.ly/3t8AyKL>
- [48] <https://interaccio.diba.cat/node/8588>